

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Sexta. An Ens sit de Essentia omnium, ita ut quidditativo, & formali
conceptu cujuslibet includatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

ipsum enim coarctando recipit esse ens, quatenus cum ente contracto identificatur in communi constituto.

V. Explicatur Aristoteles.

Opponitur Contra secundam partem Philoſophus 8. Met. 1. ib. ait ens statim se ipſo eſſe ſubſtantiam, quantitatem, &c. ſed hoc non poteſt explicari, aut intelligi niſi quia ſe ipſo, id eſt, ut exponit Scotus per modos ſibi intrinſecos ſit ſtatim quid, quantum, &c. ergo non contrahitur per differentias. R. Philoſophum tantum velle per hoc, quod non contrahatur ad praedicamenta per aliquid realiter diſtinctum, ſive deinde contrahatur per modos, vel per differentias, Doct̄or vero ſic exponit ne recederet à communi, quamvis alibi oppoſitum teneat.

QUAESTIO VI.

An ens sit de essentia omnium, ita ut in quidditativo & formali conceptu cujuslibet includatur?

I. Est in suis inferioribus quidditativo includitur.

Sciendum eſt ante reſolutionem ens quidditative includi in omnibus illis, quae reſpicit directe ut inferiora, id eſt in omnibus generibus, ſpeciebus, individuis & partibus eſſentialibus iſtorum, ſcilicet materia, forma, deinde de ente increato, cujus ratio eſt, quia praedicatio ſuperioris de inferiori ſuo eſt ſemper quidditativa, ſed difficultas eſt de illis quae reſpicit ut contrahentia, vel proprias paſſiones, ac de ultimis differentis. Ad quod

II. Non tam in contrahentibus, aut paſſionibus.

Dico: Ens non includitur in formali & quidditativo conceptu contrahentium ejus, ac paſſionum nec in ultimam differentiarum, & conſequenter non praedicatur de illis formaliter, & in quid, ſed tantum idemice & realiter. Eſt D. 1. d. 3. q. 3. a. 1. cum ſuis.

Probatur primò: Quia vel differentia contrahens ens (& idem dicendum de aliis) praeter rationem entis includit aliquid aliud formaliter, vel nihil; ſi nihil, ergo non poteſt eſſe differentia entis; ſi aliquid, quero ruruſ de illo alio, an includat rationem entis formaliter; ſi ſic, dabitur proceſſus in infinitum; ſi non, ergo dicendum idem de primo, ſcilicet contractivum entis non includere formaliter ens, eadem enim ratio eſt de uno ac de alio. Confirmatur de differentis ultimis, quia ſi praeter rationem entis includerent aliquid aliud non eſſent differentiae ultimae, ſed potius illud aliud eſſet differentia ultima, quia illud eſt differentia ultima, quod ita facit differre, ut ipſa non differat per aliquid aliud ſed ſe ipſa, ergo cum differentia ultima praeter rationem entis in qua conveniret cum omnibus aliis, includeret aliquid aliud, per quod ab illis diſtingueretur, non eſſet differentia ultima, quia haec debet eſſe talis, ut nullo modo habeat in ſe rationem convenientiae.

III. Nec in ultima differentia.

Probatur ſecundò: Quia ſi differentia, & idem eſt de modis ac proprietatibus, includeret rationem entis, videlicet illam rationem quam contrahit, vel aliam; neutram dici poteſt, ergo: Probatur m. quia non ipſam

rationem entis, quam contrahit, aliàs non eſſet contractiva, quia nil eſt contractivum illius quod formaliter includit, ſed ſemper alterius quod non includit; neque etiam aliam rationem entis, quia ſuperflue ponerentur in qualibet vera re plures formalitates entis, ſicut ſuperflue ponerentur in uno homine plures animalitates, vel rationalitates. Confirm. quia nulla differentia eſt ratio formalis alicujus rei, quare exiſtat, ergo nulla eſt formaliter ens. Sed

Arguitur Contra modos, quia vel modi ſunt poſitivi & reales, vel non; ſecundum non poteſt dici, ergo primum, ergo habent veram & propriam eſſentiam, ergo includunt eſſentialiter ens, quia, quod habet eſſentiam eſt ens. R. illos eſſe reales & poſitivos, & eſſe entia idemice tantum, ob quod veruſ & propriuſ denominari debent eſſentiales, quam entia, ſic etiam differentias ſubſtantiae dicimus ſubſtantiales, non autem ſubſtantias; quando autem inferitur; habent propriam eſſentiam ergo includunt eſſentialiter ens, ſi per eſſentiam intelligatur illud eſſe quod habent in rerum natura nil eſt ad propoſitum, unde nego conſeq. ſi verò intelligatur quòd includat ens formaliter, petitur principium.

IV. Modi ſunt realiter & idemice entia.

Instatur: Quod eſt alteri ratio quòd fit ens, eſt formaliter ens, modi ſunt rationes cur aliqua ſunt entia, ergo modi entis ſunt entia formaliter. R. negando minorem, quia modi ſunt tantum rationes eſſendi tale ens, non verò ens, id eſt, ſunt tantum rationes modificantes ens.

Modi non ſunt rationes eſſendi ens, ſed tale ens.

Urgetur: Si modi non includerent ens nil obſtaret quin eſſent verae differentiae entis, & ens verum genus per modos contractum, quia de ratione differentiarum eſt, quòd non includant contractum. R. negando ſequelam, quia ad rationem generis & differentiae requiritur, ut ambo importent realitates adequatas ex natura rei formaliter poſitive diſtinctas, quarum una ſit potentialis ad aliam, quod in ente & modis ejus non reperitur.

Arguitur 2. Illud includit formaliter ens cui definitio entis realis convenit, ſed differentis convenit definitio entis, ergo includunt formaliter ens. R. diſt. maj. cui convenit entis definitio realiter, concedo maj. formaliter, nego maj. & diſtincta ſic min. nego conſequentiam.

V. Definitio entis realiter differentiae convenit.

Dices: Vel ex ratione ſua formali convenit ipſi ens, vel nihil, ſi primum, ergo includit formaliter ens. R. negando antecedens, nec juvat quòd inter ens reale, & nihilum non datur medium, quia hoc tantum verum eſt de ente realiter, & nihil ſimpliciter, tamen datur medium inter ens reale formaliter, & nihil formaliter, nimirum illud quod eſt formaliter determinativum entis realis ad talem, vel talem ſpeciem.

VI. Plures inſtantiae adducuntur & ſolvuntur.

Instabis: Illud quod eſt determinativum formaliter exiſtit à parte rei, quando res, in qua eſt, exiſtit, ergo convenit ipſi ex ratione ſua formali exiſtentia, & conſequenter convenit ipſi formaliter ratio entis. R. negando conſe-

consequentiam, quia licet albedo dicatur formaliter convenire parieti, tamen certum est, quod non conveniat ipsi ex sua ratione formali, ergo licet existentia conveniret differentiae entis, non est tamen necesse, ut conveniat ex sua ratione formali.

Urgebis: Si convenit ipsi formaliter existentia debet ex sua ratione formali dicere non repugnantiam ad illam, sed hoc sufficit, quod conveniat ipsi formaliter ratio entis, ergo. *R.* negando majorem, sufficit enim quod realiter dicat illam non repugnantiam.

Replicabis: Si ex sua ratione formali non conveniat ipsi illa non repugnantia, ergo convenit ipsi ex sua ratione formali repugnantia. *R.* negando consequentiam, nam licet alterum ex contradictoriis debet convenire cuilibet simpliciter, tamen non debet convenire cuilibet ex sua ratione formali, sicut non convenit animali ex sua ratione formali habere rationalitatem, aut negationem ejus.

Addes: Ex sua ratione formali est ali-

quid, ergo ens. *R.* dist. ant. aliquid, id est aliquid quod ens: nego ant. aliquid, id est determinativum entis, conc. ant. denique si confirmaretur tota hæc Disputatio auctoritate Philosophi dicentis, id est ens non esse, quia includitur in differentiis, facile responderetur ipsam problematicè disputasse.

Arguitur 3. Secundum nos ens nihil est aliud, quam illud quod existit, aut potest existere realiter sive hoc sit ex ratione sua formali, sive non, sed differentia existunt ergo sunt formaliter entia, adeoque includunt formaliter ens. Ante solutionem advertendum est, aliud esse, quod ratio formalis entis conveniat differentiae, aliud quod ista ratio conveniat ipsi ex ratione sua formali, unde cum dicitur quod sint, vel non sint formaliter entia sic equivocatio, potest enim sumi vel in primo vel secundo sensu, hinc in forma dist. consequens: differentiae sunt formaliter entia, hoc est ratio formalis entis convenit ipsis concedo, differentiae sunt formaliter entia hoc est convenit ipsi ex ratione sua formali, nego consequentiam.

DISPUTATIO II. DE ESSENTIA, EXISTENTIA, ET SUBSISTENTIA.

QUÆSTIO I.

Quomodo Essentia & Existentia distinguantur?

I.
*Explicatur
essentia &
existentia.*

Notandum Essentiam rei dici, rationem per se primò convenientem rei intrinsicè ipsam constituentem, & à qua omnes ejus proprietates emanant, ut animalitas & rationalitas respectu hominis; dicitur etiam aliàs, *ratio formalis, quidditas, natura rei, substantia rei, &c.* quæ omnia sunt Synonyma: Existentia verò dicitur id, ratione cujus formaliter constituitur res extra suas causas & extra nihil, dixi formaliter, quia efficienter constituitur extra causas per ipsas causas, non tamen formaliter; addidi, & extra nihil, quia existentia Dei non constituit ipsum formaliter extra suas causas, cum non habeat, sed extra nihil. Tota ergò difficultas examinanda in hoc consistit, num essentia actualis, distinguatur realiter ab existentia actuali, vel utrum essentia possibilis distinguatur realiter ab existentia possibili, nam certum est existentiam actualem, realiter distinguui ab essentia & etiam ab existentia merè possibili. D. Thomas I. p. q. 3. a. 4. cum suis inter ipsas realem admittunt distinctionem, oppositum tenet D. I. d. 36. q. 3. cum quo

II.
*Existentia
non distin-
guitur ab es-
sentia.*

Dico I. *Existentia actualis non distinguitur ab essentia actuali.*

Probatum primò: Ad hominem, ideo Thomistæ distinguunt realiter essentiam ab existentia, quia ipsa essentia potest existere, vel non existere, ex quo deducunt, quod dum existit, habeat aliquid realiter distinctum, quod non habebat, quando non existebat, sed idem

est de existentia, nam hæc potest esse actu & aliquid quando non esse, ut patet de existentia Antichristi, qui nunc non est actu, & aliquando erit actu, ergo si propter hanc rationem admittenda est existentia realiter distincta ipsi essentia, etiam addi debet alia existentia existentia, sed hoc non admittunt, ergo, nec primam.

Dices I. Quamvis pro essentia quid sit per addi debeat non tamen pro existentia, quia ipsa est ratio formalis existentia, & consequenter non requirit aliam existentiam. Contra, quia colligunt essentiam non esse rationem formalem existentendi ex eo, quod possit existere, & non existere, sed existentia potest existere, & non existere, ergo etiam debent colligere quod non sit ratio formalis existentendi, & consequenter falsà supponunt existentiam esse rationem formalem existentendi.

Dices 2. Existentiam non posse concipi ut possibilem, & non existentem, quia de conceptu existentia est actu existere, sicut de conceptu hominis est esse animal sine quo existere nequit. Contra, quia existentia Petri non fuit ab æterno & tamen potuit produci, & antequam fuisset producta, cognoscebatur à Deo possibilis, ergo existentia Petri non minus ab æterno fuit possibilis, quam ejus essentia.

Instabis: Existentiam non existentem & tantum possibilem non esse existentiam, quia de conceptu ejus est actu existere. Contra, existentia non minus habet suam realitatem quam essentia, & æquè benè est participata illa ac hæc, ergo tam benè debet concipi prius possibilis, quam actualis, ac ipsa essentia. Proba-